

له بلاو كراوه كانى مائپه رى به هشت

(۱۳۰)

بيروكه له په روه رده كردنى مندالاندا

نوسينى

د. أحمد بن عثمان الميزيد / د. عادل بن علي الشدي

وه رگيرانى به ده ستكاريه وه

إدريس محمود

مائپه رى به هشت

ba8.org

مائپه رى نيسلامى زانستى په روه رده يى يه و له پيناو بلاو كرده وهى نه و نيسلامه يه كه سه له فى
صانح - پينغه مبه رى خوا (صلى الله عليه وسلم) و هاوه لانى (رضي الله عنهم) له سه رى بوون -
وه سه ر به هيچ گروپ و لايه نيكي جيزى نيه.

مائپهري بههشت

ئەو كتيب و بابەت و ليكۆئينهوه شهريانه بلاو دهكاتەوه كه دەبنه هۆي:

١. شارەزاکردنی موسولمانان و پهروهردەکردنیان لەسەر ريگا راستەكەي ئيسلام، ئەمەش دەستەبەر دەبێ بە گەرانهوه بۆ پهپهوه رهسهنه كەي ئيسلام، كه بریتی یه له قورئان و سوننهت، به تېگهشتنی پيشين و پيشهوايانی ئوممهت.

٢. پاك كردنهوهی بیروباوهپ و رهوشتی موسولمانان، له دیارده كانی شیرك و كوفر و تاوان.

٣. پالاولتن و تهصفیه كردنی ئایینی ئيسلام له بیدعه و بۆچونه داهینراوه كان.

٤. وربا كردنهوهی موسولمانان له شوپنه واری خراپی ریوايه ته لاواز و ههلبهستراوه كان.

٥. پته و كردنی برایه تی یه كی راسته قینه لهسەر بناغه فراوانه جیگیره كەي ئيسلام و نههيشتن و كه مكردنه وهی ده مارگیری مهزه بهی و حیزبی.

ئامانجمان:

ئاشنا كردنی كۆمه لگایه له ئيسلامی رهسه ن و دروست كردنی تاك و كۆیه تی بۆ تېگه شتن له سه رچاوه كانی كه بریتین له قورئانی پیروژ و سوننه تی سه حیح و ئاشكرا كردنی ئەو شتانه ی كه نامۆن به ئيسلام و خراونه ته نیویه وه به چه ندين دهسته واژه ی دهنگ و په رنگ و نوسراوی له بواره كانی بیروباوهپ و رهوش و ئاكار و پهروه رده و زانست و پزیشکی و گه شه ی كۆمه لایه تی.

خودایه داوات ئی دهكەین دامه زرومان بکهیت ، و ته و فیتمان بدهیت بۆ هه ر کار و گوفتاریکی جوان وچاک بهو شیوهیهی که خۆت لێی رازیت.

ستافی مائپهري بههشت

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على من لا نبي بعده ... وبعد:

پیشه کی

په روره کرده کردنی مندال هونه ر و لیزانینه، به لام به داخه وه که میکی کهم له خه لکی به جوانی دهیزانن، و له م بواره دا دهیان کتیب دانراون، که هه ندیکیان به دریژی باسیان کردوه، هه ندیکیشیان به کورتی، بویه پیمان باش بوو کورته ی هه ندیک له و کتیبانه وهر بگرین، و له کومه له بیروکه یه کی به سودا ریکی بخهین، له خوی گه وره داواکارین لیمان قبول بکات . آمین .

بیروباوه ر

۱- منداله کهت فیروی وشه ی یه کهتاپه رستی بکه، له گه ل نه وشتانه ی که نه م وشه یه داخواری دهکات، که نه ویش بریتیه له عیبادهت نه کردن بو جگه له (الله) وه به ته نها په رستنی (الله) .

۲- فیروی نه وه ی بکه که خوی گه وره له م دونیا یه دا نیمه ی بو عیبادهت (یه کهتاپه رستی) دروست کردوه، وه کو ده فه رمویت : (وما خلقت

الجن والانس إلا ليعبدون)، له گهلّ ئهوه شدا (وشه ی عیبادهت) ی بو پوون بکهره وه (به مانا فراوانه که ی).

۳- زور مهیترسینه به ئاگر و سزا و تورهی خوی گه وره تاوه کو یادکردن و ناوهینانی خوا له زهینی منداله که دا په یوه ست نه بیّت بهو شیوه ترسناکانه وه .

۴- وای لیبکه که زیاتر خوی خوش بویت چونکه ته نها ئه و دروستی کردووین و پرزی داوین و خواردن و خوارنه وه و پو شاک ی پی داوین و کردووینی به موسلمان .

۵- وریای بکهره وه له ئه نجامدانی هه له و تاوان له کاتی ته نیاییدا چونکه له هه موو حاله تییدا خوا ده یبینیت .

۶- ئه و پرستانه زور بلی که یادکردن و ناوهینانی خویان تی دایه وه کو (بسم الله) له کاتی خواردن و خواردنه وه و چوونه ژووره وه و هاتنه دهره وه، وه (الحمد لله) له کاتی ته واوکردنی خواردندا، وه (سبحان الله) له کاتی سه ر سو پرماندا و ... هتد .

۷- خوشه ویستی پیغه مبه ر ﷺ له دلی منداله که تدا بروینه ئه ویش به باسکردنی سیفه ته جوانه کانی و خویندنه وه ی هه ندیک چیروک له ژیانی و سه لاواتدان له سه ری هه رکاتی ک ناوی هیئرا .

۸- بیروباوه‌ری (قه‌زا و قه‌ده‌ر) له زه‌ینیدا جی‌گیر بکه، و پی‌ی بلی: که
ئه‌وه‌ی خوا بیه‌ویت بووه و ده‌بی‌ت، وه ئه‌وه‌شی خوا نه‌یه‌ویت نه‌بووه و
نابی‌ت .

۹- مندانله‌که‌ت فی‌ری شه‌ش پایه‌که‌ی بیرو باوه‌ر بکه (واته) :
باوه‌ره‌ینان به‌ خوا و فریشته‌کان و کتیبه‌ ناسمانیه‌کان و پیغه‌مبه‌ران و
پوژی دوایی و قه‌زاوقه‌ده‌ر) .

۱۰- هه‌ندی‌ک پرسیا‌ری لی‌بکه که په‌یوه‌ست بن به‌ بیروباوه‌ره‌وه وه‌کو:
په‌روه‌ردگارت کی‌یه؟ ئاین‌ت چی‌یه؟ پیغه‌مبه‌ره‌که‌ت کی‌یه؟ بوچی خوا
دروستی کردوین؟ کی‌ی رزق و پوزیمان ده‌دات و خواردن و خواردنه‌وه‌مان
پی‌ی ده‌به‌خشی‌ت و شی‌فای نه‌خوشیه‌کانمان ده‌دات؟ به‌ش و جو‌ره‌کانی
یه‌کتاپه‌رستی چین؟ هاوه‌ل بریاردان (شیرک) و بیباوه‌ری (کوفر) و دوو
پوویی (نفاق) چین؟ چاره‌نووسی هه‌ریه‌ک له هاوه‌ل بریارده‌ر (مشرك) و
بیباوه‌ر (کافر) و دوو‌وو (منافق) چی‌یه؟ وه چه‌ندین پرسیا‌ری تریش،
پاشان ئه‌گه‌ر وه‌لامه‌که‌ی نه‌زانی یان به‌هه‌له‌ وه‌لامی دایه‌وه، تو
به‌شی‌وه‌یه‌کی راست و دروست پی‌ی بلی .

په رستش (عیبادت)

۱۱- فیږی پینچ پایه که ی ئیسلامی بکه، (واته: شایه توومان و نویژکردن و زه کاتدان و پوژووگرتن و حه ج کردن) .

۱۲- رای بهینه له سهر نویژکردن ، پیغه مبهری خوا ﷺ فرموویه تی :
" مروا أبناءکم بالصلاة لسبع، واضربوهم علیها لعشر " واته : فرمان بکه ن به مندانله کانتان به نویژکردن له ته مهنی حهوت سالیه وه، وه له ده سالیدا لییان بدن له سهری (به لام لیدانیکی سوک بیټ نه ک بریندارکه ر) .

۱۳- هاورییه تی بکه له رویشتن بو مزگهوت، و فیږی بکه چون دهست نویژ بگریټ .

۱۴- فیږی ئادابی مزگهوت، و ریز لیگرتنی مزگهوت، و پیروزی مزگهوتی بکه .

۱۵- رای بهینه له سهر پوژوو گرتن بو ئه وهی له کاتی گه وره بووندا ئاسان بیټ له سهری .

۱۶- هانی بده له سهر له بهرکردنی قورئان و فرموده و زیکره راست (صه حیج) هکان به پیی توانا .

۱۷- له کاتی پیشکه وتنی له له بهرکردندا خه لاتی بکه، ئیبراهیمی کورپی ئه دههم فرمویه تی: باو کم پیی و وتم: کورپه کهم به دوا ی فرموده دا بگه پری و فییری ببه، هر کاتی که فرموده یه کت بیست و له بهرت کرد درهه میکت بو هه یه، ئیبراهیم ده فرموی: له سه ر ئه مه دهستم کرد به داواکردن و فییریونی فرموده.

۱۸- منداله کهت بیزار و هیلاک مه که به زور له بهرکردن، بوئه وهی ئه و شته وه کو سزایه ک تی نه گات، و وای لی بیئت رقی له له بهرکردنی قورئان بیئت.

۱۹- بزانه که تو پیشه نگیت بو منداله کانت، بوئه ئه گهر به ته مبه لی و به قورسی په رستش ئه نجام بدهیت و پشت گوئی بخهیت، ئه و منداله کانیشت پیئت کاریگهر دهن و ئه وانیش قورسی ده نوینن له عیبادت و له وانیه لی شی هه ل بیین و ئه نجامی نه دهن .

۲۰- منداله کهت رابهینه له سه ر سه ده ده کهردن و به خشین، ئه ویش به وهی که هه ندیک جار چاکه بکهیت و ئه و بت بینیت، یان شتی بدهیتی بوئه وهی بیبه خشیئت به هه ژار و سوال کهر، و له وهش چاکتر ئه وه یه هانی بدهیت له و ماله تایبه تیه ی خو ی بیبه خشیئت که پاشه که وتی کردووه .

رهوشت (الأخلاق)

- ۲۱- ئەگەر دەتەوئى مندالەكەت راستگۆيىت ئەوا ترس لەدليدا مەچينە .
- ۲۲- خۆت راستگۆبه، بۆ ئەوئى مندالەكەشت فيرى راستگۆيىيىت.
- ۲۳- فەزل و گەورەيى راستگۆيى و دەستپاكي بۆ باس بكە .
- ۲۴- سەر راستى (ئەمانەت)ى مندالەكەت تاقى بكەرەوئى ئەوئى خۆي هەستى پى بكات .
- ۲۵- مندالەكەت رابەينە لەسەر ئارامگرتن و پەلەنەكردن، ئەمەش لەرېگەي رايىنانى لەسەر پۆژوو يان ئەنجامدانى هەنديك كاروبار كە پيويست بەئارامگرتن و لەسەر خۆيى دەكات .
- ۲۶- دادپەرور بە لە نيوان مندالەكانتدا، چونكە ئەو چاكترين رېگا (وئەسپلە)يە كە مندال فيرى رهوشتى دادپەرورەي دەكات .
- ۲۷- مندالەكەت رابەينە لەسەر رهوشتى (خۆنەويستى)، ئەمەش لەرېگەي چەند هەلويستىكى كردارەكى، يان لەرېگەي هەنديك چيروك كە باس لە فەزل و گەورەيى رهوشتى خۆنەويستن دەكەن .

۲۸- ئەو دهرهنجامه سلبی و خراپانه بۆ مندالەكەت پروون بکەرەوه کەله ئەنجامی هەخەلەتاندن و غەش و دزی و درۆ دەکەوێتەوه .

۲۹- ئەگەر مندالەكەت لەهەندیك هەلۆیستدا ئازایەتی نواند، ئەوا ستایش(مەدح)ی بکە و خەلاتی پیشکەش بکە و بۆی پروون بکەرەوه: زیرەکی ئەوهیه ئەو کارانه ئەنجام بەدی کە راست و پێویستن .

۳۰- لەگەڵیدا توند و تیژ مەبە، چونکە ئەمە توشی ترسی دەکات، و پالی پێوه دەنی بۆ درۆکردن .

۳۱- پەوشتی خۆبەکەم زانین (تواضع) و نەرم و نیانی و واز هێنان لەخۆبەزل زانینی لەلا خۆشەویست بکە .

۳۲- فیری ئەوهی بکە کە پێوهی چاکیهتی و بەرپیزی خەك له لای خوای گەوره بهپێی لەخواترسان (التقوى) و کردەوهی چاکهیه، نەك بهپێی نەسەب و پەچەلەك باشی و مال و پارە .

۳۳- ئەوهی بۆ باس بکە کە چاره‌نوسی سته‌م(ظلم) و ناپاکی به هيلاك چوون و فهوتانه .

۳۴- فیری جیاوازی نیوان ئەوشتانەي بکە کە لە لای مندانان شاراهن، وەکو جیاوازی نیوان ئازایەتی و هەلەشەیی، و جیاوازی نیوان

شهرم و تهریق بوونهوه، و جیاوازی نیوان خوبهکهم زانین(تواضع) و زهلیلی، وجیاوازی نیوان زیرهکی و هه‌لخه‌له‌تاندن .

۳۵- منداله‌که‌ت رابهینه له‌سه‌ر به‌خشنده‌یی، ئه‌ویش به‌وه‌ی که خوت له‌ناو مائی خوتدا به‌خشنده بیت پاشان له‌گه‌ل خه‌لکیشدا .

۳۶- به‌لین شکین مه‌به به‌هیچ شیوه‌یه‌ک به‌تایبه‌تی له‌گه‌ل منداله‌کانتدا چونکه پابه‌ند بوونی توّ به‌به‌لینه‌کانت‌ه‌وه منداله‌کانت فی‌ر ده‌کات که به‌وه‌فابن به‌رامبه‌ر به‌لینه‌کانیان .

ره‌وشت و هه‌لس و کهوت

۳۷- سه‌لام له منداله‌کانت بکه .

۳۸- عه‌وره‌تت ده‌رمه‌خه له‌به‌رده‌م منداله‌کانتدا .

۳۹- له‌گه‌ل دراوسی‌کانتدا چاک به .

۴۰- منداله‌کانت فی‌ر بکه ریژ له دراوسی بگرن، و وریایان بکه‌روه له ترسناکی ئازاردانی دراوسی .

۴۱- له‌گه‌ل دایک و باوکتدا چاکه‌کاربه، و سه‌ردانی خزم و دۆستان بکه، و منداله‌کانیشت له‌گه‌ل خوتدا ببه .

۴۲- به منداله کهت رابگه یه نه که خه لکی مندالی تیگه یشتویان خوش دهویت که نازاری کهسانی تر نه دات .

۴۳- نامه یه که بۆ منداله کهت بنیره که هه ندیک ره وشت و ناموزگاری و پاسپارده له خو بگریت .

۴۴- بۆ منداله کهت پروون بکه ره وه که هه ندیک هه لسوکه وت هه یه به ته واوی ره فرزه کریته وه و باسی هویه کانی بۆ بکه .

۴۵- له گه ل منداله کانتدا دابنیشه، و هه رجاریک باسی ره وشتیک له ره وشته کانی پیغه مبه ر ﷺ یان بۆ بکه، و پرسیاریان لی بکه بزانه چ سو دیکیان لی بینیه، وه ده شکری منداله کهت بخوینیته وه و توش گوئی بگریت .

۴۶- به نهینی ناموزگاری منداله کهت بکه، و له به رچاوی خه لکی سزای مه ده .

۴۷- نه وه ندهی ده توانیت هه ول بده زور لومه ی منداله کهت نه که یت .

۴۸- پیش نه وه ی بچیته ژوره وه بۆلای منداله کهت ئیزن وه ربگره، نه مه باشتین وه سیله یه بۆ نه وه ی منداله کهت فییری ئیزن وه رگرتن بیّت .

- ۴۹- چاوه پروانی ئه وه مه به هه رچی تو دته وی منداله که ت له یه که مجاره وه فیبری بیی (به لکو ده بی پله به پله له گه لیدا برۆیت) .
- ۵۰- بیرت نه چیی پيش هه موو خواردنیك (بسم الله) بکه به ده نگیك که بییستریت، به هه مان شیوه دواى خواردن (الحمد لله) بکه .
- ۵۱- خو ت له هه ندیک له هه له ی منداله کانت بی ئاگابکه، و سنگت مه که به کوگایه که بو کو کردنه وه ی هه له ی منداله کانت .
- ۵۲- هه ر کاتیك هه له یه که ت کرد به رامبه ر منداله که ت، داواى لیبور دنی لی بکه .
- ۵۳- هانی منداله که ت بده له سه ر لیها تووی و سه رکه وتن، و پی ی بلئ: نه زانم که تو مندالیکی لیها توو و زیره کیت و ده توانیت کاره کانت به باشی نه نجام بده ییت .
- ۵۴- تاییه تمه ندیه کی زیاتر بده به منداله کانت .
- ۵۵- گالته به قسه و هه لسوکه وتی منداله که ت مه که .
- ۵۶- منداله که ت فیبری ده سته واژه ی پیروزبایی و به خیره اتن و قسه خو شی بکه .
- ۵۷- زیاده ره وی مه که له لاواندنه وه و ناز کییشانی منداله که تدا .

- ۵۸- مندالکهکەت وای لی مه که که له ریگه ی پاره پیدانه وه فه رمانه کانت جیبه جی بکات، چونکه که سایه تی لاواز ده کات به رامبه ر به پاره (ماده).
۵۹- مندالکهکەت بکه به هاوړی ژماره یه کت .

بونیادی جهسته یی

- ۶۰- ده رفه ت و کاتیکی گونجاو به مندالکهکەت بده بو یاریکردن .
۶۱- هه ول بده (به پی ی توانا) یاریه به سووده کان بو مندالکهکەت دایین بکهیت .
۶۲- ریگه ی پی بده خو ی هه ندیک له یاریه کانی هه لبریریت .
۶۳- مندالکهکەت فییری مه له وانی و راکردن و یاریه به سووده کانی تر بکه .
۶۴- هه ندیک جار واله خو ت بکه که مندالکهکەت له یاریه کانداییت بیاته وه .
۶۵- خواردنیکی هاوسهنگ و مامناوه ند بو مندالکهکەت ناماده بکه .
۶۶- گرنگی بده به ریخستننی ژمه خو راکیه کانی مندالکهکەت .
۶۷- مندالکهکەت وریابکه ره وه له زور خو اردن .

۶۸- له کاتی خواردندا لیپرسینه وه مه که له گهل منداله که تدا له سه ر هه له کانی .

۶۹- هه میشه ئه و خواردنانه دروست بکه که منداله که تدهزی لیپه تی .

بونیادی دهرونی

۷۰- زور به جوانی گوی له منداله که ت بگره، و گرنگی بده به هه موو وشه یه که ده یلیت .

۷۱- وابکه که منداله که ت خوی پووبه پرووی کی شه کانی خوی بیپته وه، وه ده کری یارمه تی بده تی بی ئه وه ی ههستی پی بکات .

۷۲- ریژ له منداله که ت بگره ئه گهر کاریکی به ریگ و پیکی ئه نجام دا .

۷۳- منداله که ت والی مه که په نا بو سویند خواردن ببات به لکو پیی بلی: من به راستت ده زانم بی ئه وه ی سویند بخویت .

۷۴- دوور بکه وه ره وه له به کاره یانی دهسته واژه هه ره شه ئامیزه کان (بو نمونه بلیت: ئه گهر فلان شتم بو نه که ییت ده تکوژم) .

۷۵- ههست بهوه مهکه مندالهکته کهسیکی خراپه یان گیلله و هیچ
تیناگات .

۷۶- بیزار مهبه له زور پرسیارکردنی مندالهکته، و ههول بده وهلامی
هه موو پرسیارهکانی بدهیتهوه به وهلام گهلیکی ساده و قایلکهر .

۷۷- مندالهکته بگوشه بهسنگتهوه و وای لی بکه ههست بهسوز و
خوشهویستی بکات .

۷۸- راویژ به مندالهکته بکه له ههندیك کاروباردا و کار بهراویژهکھی
بکه .

۷۹- وابکه که مندالهکته ههست بکات ریژهیهک له نازادی ههیه له
بریارداندا .

بونیادی کومه لایه تی

۸۰- ناوی مندالهکته تو ماریکه له ناوهنده هاوینییهکان، و زنجیرهکانی
له بهرکردنی قورئان، و پیشپرکی زانستییهکان، و چالاکیه بهسودهکانی
تردا .

۸۱- ههندیك ئهرکی ریژلیگرتنی میوان بسپییره به مندالهکته ئه ویش
بهوهی که چا و قاوه و میوه یان شتی تر بو میوان دابنیت .

۸۲- به خیرهاتنی منداله کهت بکه کاتیك که دیتته ژوره وه و تو له گهل
هاوریکانتدایت .

۸۳- ریگه بده به منداله کهت به شداری بکات له چالاکیه
کومه لایه تیه کانی مزگه وتدا وه کو صندوقی چاودیری هه تیو و بیوه ژنه کان .

۸۴- منداله کهت رابهینه له سهه ئیشکردن و کرین و فروشتن و کاسبی
حه لال .

۸۵- وا له منداله کهت بکه هندیك جار ههست به نازار و نارچه تی
کهسانی تر بکات، و هه ول بدات ئه و نازار و نارچه تیه یان له سهه سوک
بکات .

۸۶- وا له منداله کهت مه که غه م و خه فه تی هه موو جیهان هه لبگریت .

۸۷- وابکه منداله کهت به ره می ئیشه کومه لایه تیه کانت ببینیت .

۸۸- منداله کهت بنیره بو دابینکردنی هندیك له پیداو یستییه کانت، و
کاری وا بکه ههست بکات تو متمانه ت پییه تی .

۸۹- ریگر مبه له وهی منداله کهت به ویستی خوئی هاوری هه لبژیری،
وه ده توانیت وای لی بکهیت ئه و کهسه ی تو ده ته ویت ئه وه بکات
به هاوری خوئی به بی ئه وهی ههستی پی بکات .

بونیادی ته‌ندروستی

- ۹۰- گرنگی به ته‌ندروستی منداله‌کته بده .
- ۹۱- خواردن پیدانی منداله‌کانت له‌کاتی خویدا پشت گوی مه‌خه .
- ۹۲- زیاده‌په‌وی مه‌که له‌پیدانی دهرمان به منداله‌کته .
- ۹۳- له ریگه‌ی پوقیه‌ی شهرعیه‌وه منداله‌کته چاره‌سهر بکه (واته: به خویندنی قورئان و هندیك له‌و دوعایانه‌ی که له سوننه‌تدا هاتوون) .
- ۹۴- منداله‌کانت رابهینه له‌سهر زوو خه‌وتن و زوو له‌خه‌و هه‌ستان .
- ۹۵- منداله‌کته وا لیبکه گرنگی بدات به پاک و خاوینی لاشه و ددان و جلله‌کانی .
- ۹۶- زوو چاره‌سهری منداله‌کته بکه، و چاوه‌پروان مه‌به تا نه‌خوشیه‌که‌ی قورس ده‌بیئت .
- ۹۷- منداله‌کانت دوور بخه‌روه له‌و که‌سانه‌ی که توش بوون به‌نه‌خوشیه‌که‌ی که‌ترسی گواستنه‌وه‌ی هه‌یه له‌که‌سیکه‌وه بو که‌سیکی تر .
- ۹۸- کاریکی وامه‌که منداله‌کته هه‌ست به‌ترسناکی نه‌خوشیه‌که‌ی بکات .

۹۹- پهنا ببه بو خوا چونکه شیفای هه موو نه خووشی و درده کان به دهستی ئه وه .

بونیادی رۆشنبیری

۱۰۰- پرسپاری هه ندیک مه تل له منداله کت بکه (بو ئه وه ی بیرکردنه وه ی چالاک بیّت) .

۱۰۱- داوای لی بکه که به دربرینی خو ی هه ندیک بابه تت بو بنوسیّت .

۱۰۲- هه ول بده هه موو ئه و شتانه بخوینیته وه که منداله کت نویسیویه تی .

۱۰۳- هه موو هه له یه کی ریژمانی یان زمانه وان ی مه گره که منداله کت له کاتی خویندنه وه دا ده ی کات .

۱۰۴- هانی منداله کت بده بو خویندنه وه .

۱۰۵- وای لی بکه خو ی ئه و چیرۆکانه دیاری بکات که ده یه وی بیان خوینیته وه .

۱۰۶- له خویندنه وه ی هه ندیک شتدا به شداری بکه له گه ل منداله کتدا .

۱۰۷- هندیك له و یاریانه بۆ مندالهکانت ئاماده بکه که دهبنه هوی زیادکردنی زیرهکی و وریایی مندال .

۱۰۸- مندالهکتهت هان بده بۆ سهرکهوتن له خویندندا .

۱۰۹- یارمهتی مندالهکتهت بده و وای لی بکه زال بیت بهسهر ئهو کۆسپانهی که ریگرن له بهردهم سهرکهوتنی له خویندندا .

۱۱۰- مندالهکتهت هان بده بۆ له بهرکردنی هۆنراوهی بهسوودی هندیك له شاعیره کۆن و تازهکان.

۱۱۱- هانی بده بۆ له بهرکردنی هندیك نمونه و پهندی عهرهبی (یان کوردی) پاراو

۱۱۲- مندالهکتهت رابهینه لهسهر هونهری وتار بیژی .

۱۱۳- رای بهینه لهسهر هونهری گفتوگو و قایلکردن .

۱۱۴- ریگهی پی بده به شداری بکات له هندیك له خولهکانی په ره پیدانی توانا خودیهکان (زاتیهکان) .

۱۱۵- مندالهکتهت هان بده لهسهر فیروونی زمانیکی بیانی باو(به تایبهتی زمانی عهرهبی که زمانی قورئانه) .

پاداشت و سزا

۱۱۶- شیوازی پاداشت و سزا به کار بهینه .

۱۱۷- بهرهوام خه لاتى پيشكەش بکه، و بهرهوام سزای مهده .

۱۱۸- باشیوازی خه لات پيیه خشينه کهت جوراوجور بیټ به شیویهکه

که بهرهوام خه لات که پاره نه بیټ به لکو ده کری گهشت کردنیك بیټ، یان ریگه پیدان بیټ به یاریکردن له سهر کومپیوتەر، یان دیاریهک بیټ، یان ده رچوون بیټ له گه ل هاورپییه کیدا .

۱۱۹- شیوازی سزادانه کهت با جوراوجور بیټ، و بالیدان یه کهم

شیواز نه بیټ له لات، به لکو هه ندیک جار با سزاکه تیروانینیکی توره بیانه، یان ترساندن به قسه،

یان قسه له گه ل نه کردن بو ماوه یه کی دیاری کراو، یان بیبه شکردن له به شیک لهو پاره یه ی که پوژانه دهیده یتى یان بیبه شکردن له سهیرانی ههفتانه بیټ .

۱۲۰- بزانه که سزای گونجاو ریگره له دووباره بوونه وهی هه له، و یارمه تی دهدات بو گه یشتن به حهق و سهواب .

۱۲۱- بزانه که پیغه مبه ر ﷺ هه رگیز له مندالی نه داوه .

۱۲۲- نه گهر منداله کهت یه کهم جار بوو هه له ی کرد سزای مهده .

- ۱۲۳- له سزاداندا دلپرهق و توند و تیژمه به .
- ۱۲۴- ئەگەر مندالەهکەت سزادا هوکاري سزاکه ی بو باس بکه .
- ۱۲۵- وامه که مندالەهکەت ههست بکات چیژ له سزادانی وهرده گریت،
یان رقت له دلدايه بهرامبه ری .
- ۱۲۶- نه له بهردهم خه لکیدا وه نه له کاتی توپه بووندا له مندالەهکەت
مه ده .
- ۱۲۷- له پرومه تی مندالەهکەت مه ده، و دهستت زیاد له پیویست بهرز
مه که ره وه بوئه وه ی ئازاری زور پیینه گات .
- ۱۲۸- ئەگەر به لێنتدا له مندالەهکەت نه دهیت ئەوا لێی مه ده چونکه
ئەگەر لێی بدهیت متمانه ی پیت نامییت .
- ۱۲۹- وا له مندالەهکەت بکه ههست بکات که له بهرژه وهندی خو ی
سزای ده دهیت، و خوشه ویستیه که ی وات لیده کات سزای بدهیت (بو
ئوه ی تووشی هه له و تاوان نه بییت) .
- ۱۳۰- مندالەهکەت فییری ئوه بکه که سزادان بو ئەشکه نجه دان و ئازار
نییه، به لکو بو ته مبی کردنه .

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد